

Umhverfisstjórnun Sogssvæðis

{Mjög miklar breytingar hafa verið gerðar á skjalinu. Kynningu þess er eins og um nýtt skjal sé að ræða.}

1. Tilgangur og umfang

Að lýsa vöktun og rekstrarstýringu umhverfispátta Sogssvæðis.

2. Ábyrgð

Stöðvastjóri ber ábyrgð á framkvæmd umhverfismála á Sogssvæði.

3. Vöktun umhverfispátta

3.1 Vöktunaráætlun

Hvað er vaktuð	Vöktunaraðferð og skráning	Tíðni vöktunar	Viðmið	Ábyrgð
Vatnsstýring og nýting vatnsgeyma Sjá kafla 4.1	Sjá kafla 4.1	Sjá kafla 4.1	LEI-76 LEI-27 Markmið orkusviðs A-43	Landsnet
Eitur- og hættuleg efni	Listi um magn á Gagnatorgi	Einu sinni á ári	Sjá DMM	Viðhaldsstjóri
Spilliefni	Grænt bókhald	Sjá GB	Á ekki við	Sjá GB
Almennur úrgangur	Grænt bókhald	Sjá GB	Sjá markmið A-41	Sjá GB
Olíuskiljur	DMM	Einu sinni á ári	Sjá DMM	Sjá DMM
Rotþrær og lagnir	DMM	Einu sinni á ári	Sjá DMM	Sjá DMM
SF ₆ leki frá rafbúnaði	DMM eða GB	Mánaðarlega	Á ekki við	Starfsm. í Gasafsstöð STR
Afgas frá Gasafsstöð, - hitastig.	Kerfiráður	Síritun	LEI - 77	Starfsm. í Gasafsstöð STR
Rennslismælingar Sogi	Orkustofnun	Óregluleg	Á ekki við	Orkustofnun
Vatnsból	DMM	Einu sinni á ári	Sjá DMM	Sjá DMM
Stífluleki	DMM	Einu sinni á ári	Sjá DMM	Sjá DMM
Rof og setmyndun	V&F Verkefni í	Óregluleg	Gamlar	V&F

	gangi. Rafræn vistun		ljósmyndir	
Námur og haugsvæði	Listi yfir hausvæði rafræn vistun	Óregluleg	Á ekki við	Stöðvastjóri
Landgræðsla	Grænt bókhald	Sjá GB	Á ekki við	Sjá GB
Gamlar syndir: Gamlir urðunarst. DDT	Listi yfir hausvæði rafræn vistun og úttekt á DDT.	Óregluleg	Á ekki við	Stöðvastjóri
Eldsneytistankar	DMM	Sjá DMM	Upfylli reglur	Sjá DMM
Eldsneytisnotkun	Grænt bókhald	Einu sinni á ári	Sjá markmið A-44	Stöðvarstjóri

4. Stýring umhverfisþátta

4.1 Vatnsstýring og nýting vatnsgeyma

Sjá LEI 76 „Fastbundnar takmarkanir á Sogssvæði“, LEI 77 „Fastbundnar takmarkanir fyrir Gasafsstöð“, LEI 27 „Rennsli Sogsins frá Írafossi“.

Rennslismælingar Orkustofnunar eru gerðar óreglulega að þeirra óskum

Rekstur virkjana er samkvæmt VKL-85 „Vinnsluáætlanir aflstöðva“, þar er tilgreint að vinnsluáætlanir eru gerðar með tilliti til vatnshæða, stöðu miðlunarlóna og fastbundna takmarkana á rekstri vatnsvega. Vaktmenn á Sogsstöðvum fá vikulega vinnsluáætlun sem segir til um áætlaða framleiðslu véla og vatnsrennsli. Starfsmenn á svæðinu hafa eftirlit með því að Stjórnstöð fari eftir LEI-76 „Fastbundnar takmarkanir á Sogssvæði“. Vaktmenn athuga daglega vatnshæðir og bera saman við LEI-76. Einnig skulu viðvörðunarmörk í DAC tölvu vera í samræmi við LEI-76.

4.2 Eitur- og hættuleg efni og spilliefni

4.2.1 Innkaup eiturefna og hættulegra efna og skráning í grænt bókhald

Stöðvastjóri ber ábyrgð á innkaupum eitur – og hættulegra efna.

Innkaup á eitur- og hættulegum efnum fer fram gegnum innkaupakerfi fyrirtækisins. Þar er að finna sérstakt ferli fyrir pöntun og móttöku þessara efna. Við kvittun í innkaupakerfinu á móttöku efnanna færast sjálfkrafa magn efnanna inn í grænt bókhald. Upphafsmáður innkaupa tryggir að fyrir hendi sé öryggisleiðbeiningar fyrir efnið á innra neti Landsvirkjunar.

Í lok árs er gerð könnun á magni eitur- og hættulegra efna á svæðinu. Viðhaldsstjóri sér um að láta skrá niðurstöður í töflu sem vistuð er á innra neti Landsvirkjunar, merkt hverri starfseiningu.

4.2.2 Geymsla

Olíuvörur eru að jafnaði geymdar í rýmum þar sem leki fer um olíugildir. Sé þess ekki kostur og magn gefur tilefni til skal nota lekavörn. Í kjallara þjónustuhúss á Írafossi er geymslugámur fyrir málningarvörur og önnur eldfim efni. Ef óhapp verður við meðhöndlun olíu skal strax gripið til ráðstafana skv. LEI-192 „Viðbúnaður vegna olíuslyss á Sogssvæði“.

Hættuleg efni og spilliefni eru að jafnaði geymd í þjónustuhúsi Írafossi. Sé þess ekki kostur eru þau að geymd á eftirfarandi stöðum:

Geymsla eitur- og hættlegra efna og spilliefna Írafossi					
Staðsetning	Olíuvörur	Málingarvörur	Olíublautur úrgangur	Hreinsiefni	Sýrur
Stöðvarhúshús:					
Túrbínugólf	X		X	X	
Rafalagólf				X	
Vélagólf	X		X		
Rafgeymaherbergi					X
Ræstingageymsla				X	
Þjónustuhús:					
Gámur kjallara	X	X		X	X
Vélageymsla	X		X		
Vélaverkstæði	X	X	X	X	
Starfsmannahús:					
Þvottahús				X	
Mötuneyti:					
Eldhús				X	
Geymsla kjallara				X	

Geymsla eitur- og hættlegra efna og spilliefna Ljósafossi					
Staðsetning	Olíuvörur	Málingarvörur	Olíublautur úrgangur	Hreinsiefni	Sýrur
Stöðvarhús:					
Túrbínugólf	X		X		
Vélagólf	X		X		
Rafgeymaherbergi					X
Ræstiherbergi				X	

Geymsla eitur- og hættlegra efna og spilliefna Steingrímsstöð					
Staðsetning	Olíuvörur	Málningarvörur	Olíublautur úrgangur	Hreinsiefni	Sýrur
Stöðvarhús:					
Túrbínugólf	X		X		
Hlaðgólf	X				
Rafgeymaherbergi					X
Ræstiherbergi				X	

Geymsla eitur- og hættlegra efna og spilliefna Gasafllstöð					
Staðsetning	Olíuvörur	Málningarvörur	Olíublautur úrgangur	Hreinsiefni	Sýrur
Þjónustuhús:					
Lager		X		X	X
Verkstæði	X		X	X	
Stöðvarhús:					
Hlaðgólf	X		X	X	
Rafgeymaherbergi					
Olíuvöruskápur	X			X	

4.2.3 Flutningur

Ávallt er gætt ítrustu varkárni við flutning hættulegra efna og spilliefna innan svæðis sem utan. Tryggja að flutningsaðilar hafi þartilskilin réttindi. Ef óhapp verður við flutning olíu skal strax gripið til ráðstafana skv. LEI-192 „Viðbúnaður vegna olíuslyss á Sogssvæði”.

4.2.4. Flokkun, söfnun og skil spilliefna

Spilliefni eru flokkuð skv. Grænu bókhaldi LV í neðantalda flokka:

Olíuvörur (A-flokkur)

Eftirtöldum efnum er safnað saman í tunnur og komið í förgun hjá viðurkenndum aðila eftir þörfum:

- Vélar-, gír- og smurolíum, glussi, einangrunar- eða varmaflutningsolíum, brennsluolíum, bensíni og öðru eldsneyti (þ.m.t. blöndur).

Olíublautur úrgangur (A-flokkur)

Eftirtöldum efnum er dælt upp á tunnur og komið í förgun hjá viðurkenndum aðila eftir þörfum:

- Olía og vatnsblönduð olía úr olíuskiljum ásamt eðju úr olíuskiljum, sandfangi.

Eftirtöldum efnum er safnað saman í spilliefnakar og komið í förgun hjá viðurkenndum aðila eftir þörfum:

- Íseyg efni, síunarefni (þ.m.t. olíusíur sem ekki eru tilgreindar með öðrum hætti), þurrkur og hlífðarfatnaður sem eru menguð með hættulegum efnum.
- Olíusíum.

Eftirtöldum efnum er safnað saman á flutningstæki og komið til förgunar hjá viðurkenndum aðila.

- Jarðbiksblöndur sem innihalda kolatjöru.
- Olíumenguðum jarðvegur.

Frostlögur (H-flokkur)

Leifar af frostlegi er safnað saman í tunnur og komið í förgun hjá viðurkenndum aðila eftir þörfum:

- Frostlögur sem inniheldur hættuleg efni.

Leifar af málningarvörum, hreinsiefnum og fl. (H, B, T og X flokkar)

Eftirtöldum efnum er safnað saman í spilliefnakar í upprunalegum umbúðum og komið í förgun hjá viðurkenndum aðila eftir þörfum:

- Úrgangsmálning og -lökk sem í eru lífrænir leysar eða önnur hættuleg efni auk óhreinna umbúða frá slíkum efnum.
- Úrgangslím og þéttiefni sem í eru leysar lífrænir leysar eða önnur hættuleg efni auk umbúða frá slíkum efnum.
- Málumbúðir sem innihalda hættulegt fast gegndreypt efni (t.d. aspest), þ.m.t. þrýstihylki.
- Ætilausnir.
- Umbúðir sem innihalda leifar hættulegra efna eða eru mengaðar af þeim.

Rafgeymar og geymasýrur (R-flokkur)

Rafhlöðum er safnað saman í spilliefnakar vélageymslu og komið í förgun hjá viðurkenndum aðila eftir þörfum:

- Raflausnum úr rafhlöðum og rafgeymum

Rafhlöður (R-flokkur)

Rafhlöðum er safnað saman í þartilgert ílát í vélageymslu og komið í förgun hjá viðurkenndum aðila eftir þörfum.

Annað (Z – K-flokkar)

Eitur- og hættuleg efni verða að spilliefnum við förgun. Þessum efnum er safnað saman í spilliefnakar vélageymslu og komið í förgun hjá viðurkenndum aðila eftir þörfum.

- Bremmsuklossar sem innihalda asbest
- Aflagður búnaður sem inniheldur hættulega íhluti. Hættulegir íhlutir frá rafmagns- og rafeindabúnaði geta innihaldið rafgeyma og rafhlöður tilgreint og merkt sem spilliefni; kvikasilfursrofar, gler frá bakskautslömpum og öðru virku gleri o.s.frv
- Blandaður eða flokkaður úrgangur sem getur verið steinsteypa, múrsteinar, flísar og keramik, sem inniheldur hættuleg efni
- Gleri, plasti eða við sem inniheldur eða er mengað af hættulegum efnum
- Kaplar sem innihalda olíu, kolatjöru og önnur hættuleg efni

4.3 Flokkun, geymsla og meðhöndlun úrgangs

Úrgangur á Sogssvæði er flokkaður samkvæmt flokkunarkerfi í Grænu bókhaldi LV en aðlagð að flokkunarmöguleikum sveitarfélagsins. Magn í hverjum flokki er skráð í GB.

4.3.1 Flokkar úrgangs til förgunar

- Almennur óflokkaður úrgangur þ.m.t. heimilissorp er safnað í viðeigandi ílát og losun er einu sinni í viku.
- Úreltir hjólbarðar eru skildir eftir hjá þjónustuaðila, ef ekki er þeim komið í förgun hjá viðurkenndum aðila.

4.3.2 Flokkar úrgangs til endurvinnslu

Neðangreindum úrgangsflokkum er haldið aðskildum í viðeigandi ílátum og þeim komið í endurvinnslu hjá viðurkenndum aðila eftir þörfum. Dæmi um flokkun:

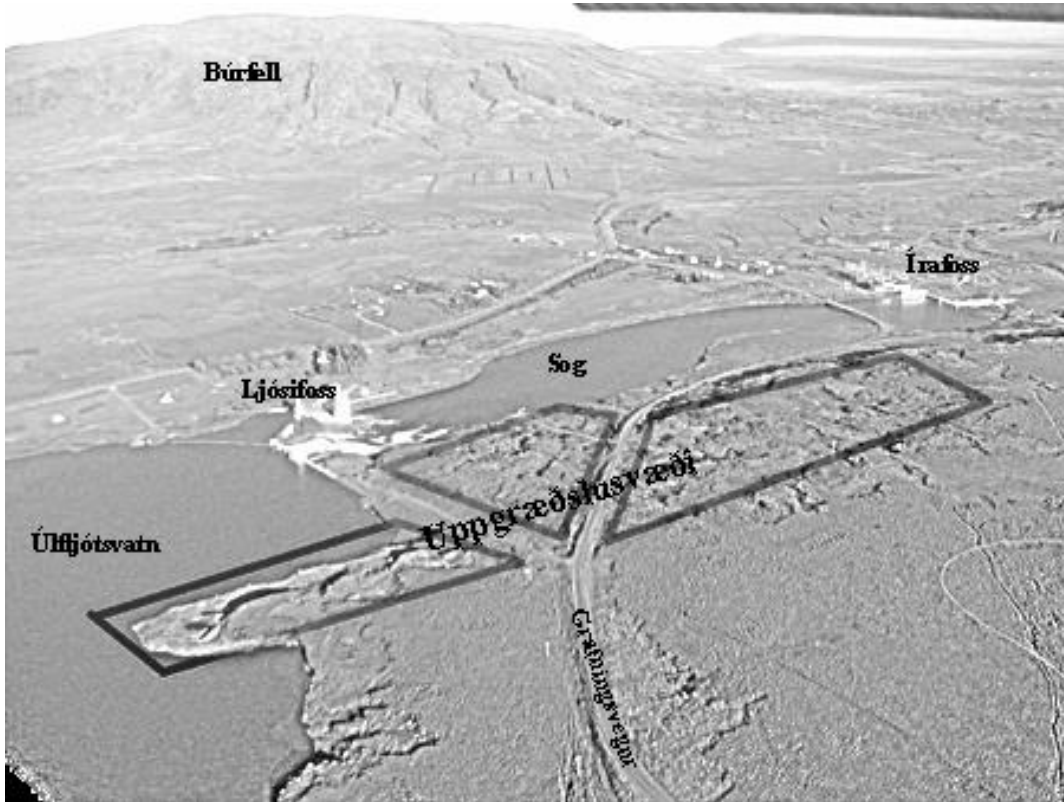
- Dagblöðum, tímaritum og prentpappír.
- Öllum pappa og öðrum endurvinnanlegum pappambúðum.
- Drykkjarfernum og öðrum endurvinnanlegum umbúðum.
- Timbri (hreint)
- Málmar

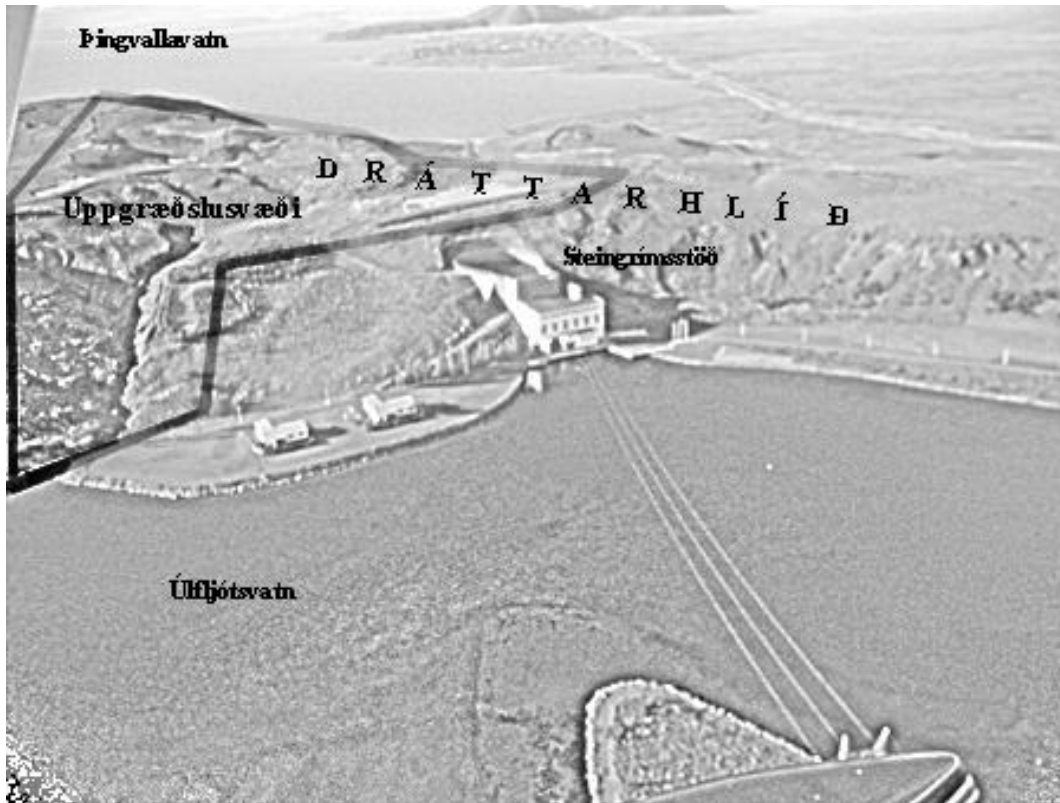
Neðangreindum úrgangsflokkun er haldið aðskildum og endurunnir á staðnum.

- Garðaúrgangur

Loftmyndir af uppgræðslusvæðum

Garðaúrgangur á svæðinu er notaður til uppgræðslu á eftirfarandi stöðum:

4.3.3 Söfnunarstöðvar

Gámastöð sveitarfélagsins fyrir óflokkaðann úrgang er staðsett í landi Syðri - Brúar um það bil 1 km. frá Írafossstöð.

Gámastöð sveitarfélagsins fyrir flokkaðan úrgang er staðsett við Seiðishóla um 9 km. frá Írafossstöð.

Móttökuaðili sækir á staðinn spilliefni og hættuleg efni.

4.4 Eldsneytisnotkun

Leitast við að koma í veg fyrir lausagang bifreiða og eru skilti þess efnis á svæðinu . Bílar eru í 6 mánaða almennu eftirliti.

- Leitast er við að koma í veg fyrir lausagang bifreiða.
- Fólksbílar með mengunarstaðal Eu 3, teknir í notkun.

4.4.1 Olúgeymar

- Olúgeymar í Straumsvík. 2 milljón lítrar.

- Olíugeymar Írafossi eru í eigu ESSO 2 x 6000 lítra flokkur A1

4.5 Frárennsli

Allt frárennsli frá olíuskiljum og rotþróum, bæði eðja, olíumengað vatn og seira flokkast sem spilliefni

– sjá kafla um olíublautan úrgang.

Skrá yfir vöktun á olíuskiljum og rotþróum:

Vöktun - olíuskilur
OAS
VerkpátturTíðniTímabil
Olíuskilja ÍRA12 mánokt.
Olíuskilja LJÓ12 mánokt.
Olíuskilvindur STR12 mánsept.
Olíuprær ÍRA12 mánokt.
Olíuprær LJÓ12 mánsept.
Olíuprær STE12 mánsept.
Olíuprær STR12 mánsept.
Rotprær ÍRA12 mánsept.
Rotprær LJÓ12 mánokt.
Rotprær STE12 mánokt.
Rotprær STR12 mánsept.

Teikningar sem til eru af olíuskilum og rotþróum eru geymdar í skjalageymslu Írafossi og skrifstofu Gasafstöð.

4.6 Vatnsból

Vatnsból fyrir Sogsstöðvar er í landi Efri Brúar. Starfsleyfi er vistað rafrænt. Gasafsstöð í Straumsvík fær vatn frá ÍSAL.

4.7 SF₆

Starfsmaður í Gasafsstöð fylgist með þrýstingi SF₆ búnaðar samhliða mánaðartirliti.

4.8 Umgengni við lífríki og náttúru.

Starfsmenn leitast við að lágmarka sveiflur eða aðra röskun á vatnssvæðum, dýralífi eða annarri náttúru svæðisins. Eingöngu er notuð vistvæn feiti til smurninga á þeim búnaði sem mögulega kemst í snertingu við vatnsvegi. Vegslóðar liggja að öllum búnaði svo sem vatnshæðamælum og öðrum mannvirkjum sem vihalda þarf þannig að utanvearakstur er óþarfur. Gerðar eru ráðstafanir til að lágmarka landbrot í vatnsborði. Veiðimálastofnun fylgist með seiðapéttleika.

Tilvísanir í skjöl :

LEI-27 Rennslí Sogsins frá Írafossi

LEI-76 Fastbundnar takmarkanir fyrir Sogsstöðvar

LEI-77 Fastbundnar takmarkanir fyrir Gasafsstöð

LEI-192 Viðbragðsáætlun vegna olíuslyss á Sogssvæði

VKL-85 Starfsemi viðskiptaborðs

Dreifing skjals:**Tilvísanir í gæðaskrár :****Flokkast í handbækur:**

Handbók gasafsstöðvar; Handbók Sogsstöðva; ISO-14001 Umhverfishandbók

Kröfur: